

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCIZŲ ĮSTATYMO NR. IX-569 9, 37¹, 38 STRAIPSNIŲ IR 3 PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 9, 37¹, 38 straipsnių ir 3 priedo pakeitimo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant įgyvendinti Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės prioriteto „Auginsime Lietuvos ekonomiką ir stiprinsime viešųjų finansų sistemą“ uždavinį „Laikinais stabdysime dyzelino akcizo didinimą“, nurodytą Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 „Dėl Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 110 punkte.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir siekiant išvengti reikšmingo gazolių kainų padidėjimo nuo 2026 metų bei prisidėti prie to, kad nebūtų didinamas gazolių kainų skirtumas tarp Lietuvos ir kaimyninių valstybių, Įstatymo projekte siūloma 2026 metais nedidinti anglies dioksido (toliau – CO₂) dedamosios gazoliams, kuriems taikomas standartinis akcizų tarifas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. +370 604 59 101) Netiesioginių mokesčių skyriaus patarėja, laikinai atliekanti skyriaus vedėjo funkcijas, Jolanta Poškevičienė, tel. +370 690 32 021.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Pagal Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo nuostatas, gazoliams taikomas akcizų tarifas, susidedantis iš:

- pastoviosios dalies – 466 eurų už 1 000 litrų produkto (nuo 2026 m. sausio 1 d. bus taikomas 500 eurų už 1 000 litrų produkto);
- kintamosios dalies (t. y. CO₂ dedamosios) – 53,6 euro už 1 000 litrų produkto (nuo 2026 m. sausio 1 d. bus taikomas 104,8 euro už 1 000 litrų produkto).

4. Įstatymo projekte siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siekiant išvengti reikšmingo gazolių kainų padidėjimo nuo 2026 metų bei prisidėti prie to, kad nebūtų didinamas gazolių kainų skirtumas tarp Lietuvos ir kaimyninių valstybių, Įstatymo projekte siūloma nuo 2026 m. sausio 1 d. gazoliams taikyti šiuo metu galiojančią CO₂ dedamąją – 53,6 euro už 1 000 litrų produkto (vietoj Akcizų įstatyme nustatyto 104,8 euro už 1 000 litrų produkto). Kadangi šiuo metu Akcizų įstatymo 3 priede vienoje eilutėje nurodyti gazoliai, šildymui skirti gazoliai ir kiti energiniai produktai, o CO₂ dedamosios didinimą siekiama sustabdyti tik gazoliams, Įstatymo projektu keičiamame 3 priede techniškai išskiriama nauja eilutė ir atitinkamai keičiami Akcizų įstatymo 9, 37¹ ir 38 straipsniai.

Pagal Akcizų įstatymo nuostatas, gazoliai iš viso dėl mokestinių veiksnių būtų pabrangę apie 0,1 euro už litrą. Priėmus siūlomą pakeitimą, dėl sustabdyto CO₂ dedamosios didinimo gazolių kaina 2026 metais neišaugtų 0,06 euro už litrą, o tai reiškia, kad nuo 2026 m. sausio 1 d. didėtų tik pastovioji akcizų dalis, todėl dėl mokestinių veiksnių gazoliai brangtų apie 0,04 euro už litrą.

5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir priemonės, kurių reikia imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymo projekto priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai, korupcijai neturės.

7. Įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus Įstatymo projektą, būtų išvengta reikšmingo gazolių kainų padidėjimo nuo 2026 metų, tai turėtų teigiamą įtaką verslui.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens dokumentams

Įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymo projektą, pakeisti ar priimti naujų įstatymų nereikės.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte nėra naujai apibrėžiamų sąvokų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos neprieštaruoja Europos Sąjungos dokumentams ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Įstatymui įgyvendinti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti

Priėmus Įstatymo projektą, papildomų lėšų nereikės, o į valstybės biudžetą 2026 metais būtų gauta apie 60,6 mln. eurų pajamų mažiau, nei būtų gauta, jei nebūtų stabdomas akcizų kintamosios dalies didinimas nuo 2026 m. sausio 1 d.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Akcizų tarifas“, „CO₂ dedamoji“, „gazoliai“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.